

COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 24.4.2008
COM(2008) 224 definitief

**VERSLAG VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD
EN DE EUROPESE REKENKAMER**

**Jaarverslag betreffende het financiële beheer van het zevende, het achtste en het
negende Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) in 2007**

{SEC(2008)518}

INHOUDSOPGAVE

1.	Inleiding	3
2.	Belangrijkste ontwikkelingen in 2007	3
3.	Belangrijkste punten.....	4
4.	Financiële situatie 7 ^e -9 ^e EOF, eind 2007	5
5.	ACS-programma's tijdig en doeltreffend ten uitvoer leggen: prestaties tegenover doelstellingen in 2007	5
5.1.	De kwaliteit, het effect en de duurzaamheid van de programma's verbeteren.....	5
5.2.	Sneller steun verlenen	9
5.2.1.	Stabiel houden van de RAL	10
5.2.2.	Gelijkmatige spreiding van vastleggingen over het jaar (om "overbelasting" aan het eind van het jaar te voorkomen).....	12
5.2.3.	Stabex.....	12
5.3.	Operaties met andere donoren coördineren en harmoniseren	13
5.4.	Doeltreffende controle en verantwoordingsplicht verzekeren	14
5.5.	Een actief personeelsbeleid voeren en de interne processen verbeteren.....	16

1. INLEIDING

Met dit verslag wordt voldaan aan de verplichting van artikel 96, lid 2, en artikel 102, tweede zin, van het Financieel Reglement van het negende Europees Ontwikkelingsfonds (EOF)¹, op grond waarvan de Commissie jaarlijks verslag dient uit te brengen over het financiële beheer van het EOF.

In de cijfers die worden gebruikt voor de prestatiedoelstellingen van EuropeAid en de OESO-DAC-rapportage zijn vrijmakingen en invorderingsopdrachten niet begrepen; de cijfers zijn dus bruto, niet netto. Ook de cijfers in dit hoofdstuk en in de bijlage zijn brutocijfers, tenzij anders wordt aangegeven.

2. BELANGRIJKSTE ONTWIKKELINGEN IN 2007

2007 was een bijzonder jaar voor het beheer van het EOF door EuropeAid, aangezien voor eind 2007 alle middelen uit hoofde van het negende EOF moesten worden vastgelegd.

In mei 2005 heeft de Raad de uiterste datum voor de vastlegging van middelen uit hoofde van het negende EOF vastgesteld op 31 december 2007. Dit besluit² wordt de "uitdovingsclausule" genoemd. Voor Stabex en voor ondersteunende uitgaven werd een uitzondering gemaakt³.

In mei 2007 heeft de ACS-EG-Raad van Ministers een besluit genomen over de overheveling van een deel van de middelen van de portefeuille voor langetermijnontwikkeling naar geconsolideerde B-portefeuilles, intra-ACS-FLEX-programma's, de Afrikaanse Vredesfaciliteit en het Infrastructuurtrustfonds.

In november 2007 heeft de Raad zijn goedkeuring gehecht aan de verlenging van de termijn voor financieringsbesluiten in het kader van de enkelvoudige programmeringsdocumenten van de Franse landen en gebieden overzee (LGO) en voor de rente-inkomsten van het EOF⁴.

In 2007 heeft de Commissie besluiten genomen in verband met de evalueerders van het negende EOF en EuropeAid werd opgeroepen de verdeling tussen landen, regio's en sectoren aan te passen.

De Commissie heeft alle gevolgen van de uitdovingsclausule adequaat aangepakt, met name:

- (1) voor eind maart 2007 zijn alle niet-gebruikte middelen vrijgemaakt voor nieuwe vastlegging voor het einde van het jaar;

¹ PB L 83 van 1.4.2003, blz. 1.

² Besluit 2005/446/EG (PB L 247 van 18.6.2005, blz. 19).

³ Bijlage Ib, zoals in de bijlage bij Besluit nr. 1/2006 van de ACS-EG-Raad van Ministers (PB L 247 van 9.9.2006, blz. 22).

⁴ Besluit 2007/792/EG (PB L 320 van 6.12.2007, blz. 31).

- (2) voor eind juli 2007 zijn alle programma's met betrekking tot de toewijzingen aan landen en regio's van de A-portefeuille ter goedkeuring ingediend bij het EOF-comité;
- (3) de nieuwe, door de ACS-EG-Raad van Ministers in mei 2007 als prioriteit aangewezen programma's zijn voorbereid zodat hierover binnen de in de uitdovingsclausule vastgestelde termijn een besluit kan worden genomen.

Aldus konden voor eind 2007 alle EOF-middelen worden vastgelegd, met uitzondering van de middelen voor de Franse LGO en de rente van het EOF, zoals toegestaan bij Besluit 2007/792/EG. Het is de eerste keer dat een EOF volledig is vastgelegd voor de inwerkingtreding van het volgende EOF.

In 2007 voltooide DG DEV de programmering in het kader van het tiende EOF voor 51 landenstrategiedocumenten/nationale indicatieve programma's voor een bedrag van 8,7 miljard euro, wat neerkomt op 65% van de geplande toewijzingen per land. De programmering van de resterende toewijzingen zal naar verwachting in 2008 worden afgerond en het tiende EOF kan ten vroegste in juni 2008 in werking treden.

3. BELANGRIJKSTE PUNTEN

- Financiële doelstellingen 2007 – De Commissie heeft bijna alle financiële doelstellingen gehaald en heeft de doelen voor het totaal van de vastleggingen en contracten overtroffen. Het is de eerste keer dat een EOF volledig is vastgelegd voor de inwerkingtreding van het volgende EOF.
- De betalingen bereikten een recordhoogte (2,92 miljard euro), maar werden beperkt door kastekorten. Doordat het tempo van de EOF-betalingen de afgelopen jaren is toegenomen, kwam er meer druk op de lidstaten om hun bijdragen te verhogen. Al in 2007 wilden sommige lidstaten hun bijdragen niet verhogen zoals hun werd gevraagd en in 2008 dreigt een kastekort te ontstaan.
- Interne controles en processen – Het EOF moet nog worden geïntegreerd in het CRIS (het gemeenschappelijke Relex-informatiesysteem). Voorts is de invoering van ABAC-EOF tot begin 2009 uitgesteld.
- Personeel – Op grond van de evaluatie van de werkbelasting binnen EuropeAid konden in 2007 elf extra arbeidscontractanten worden aangeworven voor de afdeling AIDCO/C in Brussel. Hoewel de personeelskrapte hierdoor afnam, is de werkbelasting per ambtenaar binnen het directoraat ACS van EuropeAid nog steeds hoog in vergelijking met andere geografische gebieden. De personele middelen van de delegaties in de ACS-staten bleven beperkt.

4. FINANCIËLE SITUATIE 7^E-9^E EOF, EIND 2007⁵

De tabel hieronder illustreert de algemene financiële situatie voor het zevende tot en met het negende EOF, eind 2007. Eind 2006 was een bedrag van 3,16 miljard euro nog niet vastgelegd, maar eind 2007 was dit nog maar 49 miljoen euro (ongeveer 0,001% van de toegewezen middelen).

Middelen toegewezen aan de ACS-landen en LGO (door het EOF) ⁶			Vastgelegd	Besteed	Uitstaande middelen/vastleggingen		
7 ^e -8 ^e	9 ^e	Totaal, 7 ^e -9 ^e			Niet-vastgelegd	Niet-bestede vastleggingen (RAL)	Totaal niet-bestede middelen
A	b	c (a+b)	D	E	f (c-d)	G (d-e)	h (f+g)
21 422,27	15 906,38	37 328,65	37 279,37	26 699,96	49,28	10 579,40	10 628,69

Het bedrag van 49,28 miljoen euro aan niet-vastgelegde middelen zal worden gebruikt voor de uitzonderingen in het kader van de uitdovingsclausule.

5. ACS-PROGRAMMA'S TIJDIG EN DOELTREFFEND TEN UITVOER LEGGEN: PRESTATIES TEGENOVER DOELSTELLINGEN IN 2007

De doelstellingen van EuropeAid wat betreft het EOF worden beschreven in:

- het ACS-onderdeel van het jaarlijkse beheersplan van EuropeAid, en
- de relevante centrale prestatie-indicatoren als overeengekomen door het bestuur van EuropeAid.

In dit hoofdstuk wordt beschreven in hoeverre deze doelstellingen zijn gehaald of overtroffen.

5.1. De kwaliteit, het effect en de duurzaamheid van de programma's verbeteren

– Evaluatie van alle programma's tijdens de fase van identificatie en formulering

De groepen voor kwaliteitsondersteuning van EuropeAid evalueren operaties op voorhand. In 2007 steeg het aantal geëvalueerde financieringsvoorstellen en werd 91% van de in dat jaar vastgelegde middelen beoordeeld.

⁵ In de punten 4 en 5 hebben de cijfers voor vastleggingen en betalingen betrekking op een correctie van de Commissie uit 2004 van de cijfers voor de STABEX-betalingen die tussen 2002 en 2004 waren gedaan.

⁶ In dit verslag zijn in de cijfers begrepen: risicodragend kapitaal van de Europese Investeringsbank (EIB) en de daarmee samenhangende rentesubsidies in het kader van het 7^e en het 8^e EOF (waarvoor de Commissie de boekhoudkundige verantwoordelijkheid draagt), maar niet de cijfers inzake de prestaties van de Investeringsfaciliteit van de EIB (in het kader van het 9^e EOF), aangezien de boekhoudkundige verantwoordelijkheid voor dit instrument bij de EIB berust.

Tabel 2: Controle van EOF-financieringsvoorstellen door groepen voor kwaliteitsondersteuning in 2007					
Project cyclus stadium	Indicator		2006	2007	% wijziging, op jaarbasis
Identificatie	Gecontroleerde identificatiefiches	Aantal	156	169	8%
		Waarde (miljoen euro)	2 276	1 636	- 28%
Formulering	Gecontroleerde financieringsvoorstellen	Aantal	181	272	50%
		Waarde (miljoen euro)	3 094	3 173	3%

De projectvoorstellen worden beoordeeld tijdens de identificatie- en formuleringfase. In de regel leidt een grondige analyse in de identificatiefase tot minder wijzigingen in de volgende fase. In 2007 steeg het aantal analyses in de formuleringfase aanzienlijk vanwege het grote aantal financieringsbesluiten dat noodzakelijk was in verband met de vastlegging van de resterende EOF-middelen. Dat leidde uiteraard tot een daling van de bedragen die het voorwerp waren van een evaluatie in de identificatiefase: in sommige gevallen was de eerste evaluatie in de identificatiefase al in voorgaande jaren uitgevoerd.

Voor elk voorstel dat wordt beoordeeld, worden positieve en negatieve scores toegekend voor verschillende criteria (A/B en C/D), om zwakke punten in het voorstel duidelijk te signaleren zodat het kan worden verbeterd.

De tabel hieronder toont aan dat door de controles van de groepen voor kwaliteitsondersteuning de kwaliteit van de projecten tussen de identificatie- en de formuleringfase is verbeterd.

Tabel 3: Impact van de groepen voor kwaliteitsondersteuning op de EOF-projectkwaliteit, 2006-2007				
- % positieve en negatieve scores in elk controlestadium				
Type score	2006		2007	
	Identificatie	Formulering	Identificatie	Formulering
Positieve scores (A/B)	90	95	92	94
Negatieve scores (C/D)	10	5	8	6

Een negatieve score betekent dat het projectvoorstel ofwel goedgekeurd wordt mits een aantal wijzigingen wordt aangebracht, ofwel dat het afgekeurd wordt totdat een verbeterde versie ter controle aan de groepen voor kwaliteitsondersteuning wordt voorgelegd. Na de formuleringfase brengt de Commissie in de voorstellen nog verdere verbeteringen aan door de aanbevelingen van de groepen voor kwaliteitsondersteuning vóór aanvang van de tenuitvoerlegging op te volgen.

– *Verder investeren in begrotings- en sectorale steun waar nodig*

In 2007 heeft de Commissie haar goedkeuring gehecht aan 415 miljoen euro algemene begrotingssteun voor 38 landen en aan 259 miljoen euro sectorale steun voor 16 landen. Deze bedragen vormen respectievelijk 11,4% en 7% van de totale vastleggingen en liggen zeer dicht bij de aan het begin van het jaar vastgestelde doelen (respectievelijk 10% en 7%).

Tabel 4: Nieuwe algemene begrotingssteun en sectorale steun in 2007 ⁷ (in miljoen euro)						
Soort programma	Vastleggingen			Betalingen		
	2006	2007	% wijziging	2006	2007	% wijziging
Algemene begrotingssteun	198	415	+109%	431	455	+5,6%
Sectorale begrotingssteun	414	259	-37%	207	129	-38%
Totaal	612	674	+10%	638	584	-8,5%

In 2007 heeft de Commissie de volgende activiteiten ontplooid met betrekking tot begrotingssteun:

- publicatie van richtsnoeren inzake algemene begrotingssteun (januari 2007);
- publicatie van herziene richtsnoeren inzake steun voor sectorale programma's (juli 2007);
- verdere uitvoering van beoordelingen op grond van het kader voor overheidsuitgaven en financiële verantwoordingsplicht (PEFA). In 2007 zijn in 15 ACS-landen voor het eerst PEFA-beoordelingen uitgevoerd, waarmee het aantal landen op 54 komt;
- start van twee studies: één waarbij het gebruik van de variabele tranche bij begrotingssteun in kaart wordt gebracht en de andere naar de samenhang tussen de beoordeling van het beheer van de openbare financiën en steun voor hervormingen van deze sector;
- nagegaan hoe het resultaatgerichte monitorsysteem (ROM) binnen sectorale programma's kan worden gebruikt, met name voor programma's die gebruikmaken van begrotingssteun;
- start van de ontwikkeling van een coherente methode voor de evaluatie van begrotingssteunoperaties, op basis van de gezamenlijke evaluatie van de begrotingssteun die in 2006 werd afgerond.

– *Toezicht*

In 2007 werden controles uitgevoerd inzake 544 lopende operaties met nationale en regionale projecten (met specifieke nationale componenten) die in 77 ACS-landen en LGO werden uitgevoerd. Dit leidde tot 600 controleverslagen. De operaties besloegen in totaal 5,959 miljard euro, waarvan 5,551 miljard euro uit hoofde van het EOF en 408 miljoen euro uit de communautaire begroting voor de ACS-landen.

Uit de ROM bleek dat de resultaten van de samenwerking met de ACS-landen in 2007 tamelijk goed waren. Op alle ROM-criteria (relevantie, doelmatigheid, doeltreffendheid, impact en duurzaamheid) bedroeg de totale gemiddelde score 2,66 (gestreefd wordt naar 2,5).

Daarnaast is een evaluatie achteraf uitgevoerd voor 49 projecten die gedurende de afgelopen 12 tot 24 maanden zijn afgesloten. Bij deze beoordelingen, die weer als basis dienen voor de opzet van toekomstige programma's, werd een totaalscore van

⁷ De cijfers in deze tabel zijn voorlopig.

2,58 gegeven en een score van 2,6 voor doelmatigheid, doeltreffendheid en relevantie van de projecten, beide boven de streefscore van 2,5.

– *Evaluatie*

In 2007 heeft de Commissie drie geografische evaluaties uitgevoerd met betrekking tot de communautaire steun in ACS-landen (Mozambique, de Ontwikkelingsgemeenschap van Zuidelijk Afrika (SADC) en de regio van de Stille Oceaan), evenals één thematische evaluatie (landbouw- en plattelandsontwikkeling), die zowel op ACS- als niet-ACS-landen betrekking had. De belangrijkste aanbevelingen zijn:

- nationale strategie voor Mozambique: de EU zou een coördinerende strategische rol moeten spelen op het gebied van justitie; er zou meer steun moeten worden verleend voor een "overwogen model" voor democratische decentralisering; verdere vergroting van het percentage algemene en sectorale begrotingssteun; steun voor de regering van Mozambique bij het beleid inzake de ontwikkeling van nationale capaciteit;
- regionale strategie voor de SADC-regio: inspanningen om de regionale en de nationale indicatieve programma's te integreren; middelen kanaliseren via de procedures van de begunstigde landen; de SADC helpen eigen procedures te ontwikkelen; periodieke vergaderingen van de regionale delegaties organiseren om regionale vraagstukken te bespreken; meer steun voor de faciliterende en coördinerende rol van de SADC;
- regionale strategie voor de ACS-landen in de Stille Oceaan: versterking van de beleidsdialoog; meer inspanningen om de regio te helpen vraagstukken op het gebied van milieu en het beheer van natuurlijke hulpbronnen aan te pakken; versterking van de banden tussen het regionale en het nationale niveau; betere koppeling van bijdrageovereenkomsten aan resultaten en betere follow-up en toezicht;
- thematische evaluatie van de samenwerking op het gebied van landbouw- en plattelandsontwikkeling: herdefiniëring van de strategie en de prioriteiten in de landbouwsector; concentratie van de strategie op het beginsel van integraal plattelandsbeheer; voorrang voor sectorale methoden van aanpak en zoveel mogelijk overschakelen op sectorale begrotingssteun; het effect van de compenserende maatregelen onderzoeken die zijn bedoeld om de gevolgen van de hervorming van het gemeenschappelijke landbouwbeleid voor de ACS-landen te verzachten; uitvoering van beleidsevaluaties op milieugebied met betrekking tot de landenstrategiedocumenten, zoals beschreven in Richtlijn 2001/42/EG.

In 2007 zijn slechts drie geografische evaluaties voor de ACS-landen uitgevoerd, tegen zeven in 2006. De evaluatie-eenheid binnen EuropeAid beheert niet alleen de evaluaties voor de ACS-regio (DG DEV), maar ook voor niet-ACS-landen (DG RELEX), plus thematische en sectorale evaluaties, die vaak beide omvatten. Hierdoor varieert het aantal evaluaties van jaar tot jaar.

De sectorale en thematische evaluatieprocessen duren aanzienlijk langer dan een jaar. Het is normaal dat het aantal voltooide evaluaties per jaar wisselt naargelang van het moment waarop de evaluatie wordt gestart en de complexiteit van het proces.

5.2. Sneller steun verlenen

Evenals in 2006 heeft het EOF ook in 2007 vrijwel alle financiële doelstellingen verwezenlijkt.

De situatie kan als volgt worden samengevat:

	2003	2004	2005	2006	2007		
					Streef- cijfer	Gereali- seerd bedrag	
Totale vastleggingen	3 769	2 648	3 511	3 408	3 450	3 636	105%
Individuele vastleggingen	3 062	3 038	3 057	3 654	3 500	3 816	109%
Betalingen	2 345	2 464	2 544	2 826	3 005	2 920	93%

Vastleggingen

Zoals uitgelegd onder punt 2 was het belangrijkste doel voor het EOF in 2007 om alle beschikbare middelen (van het negende EOF en overdrachten uit eerdere EOF's) voor eind 2007 vast te leggen. Deze ambitieuze doeltelling werd verwezenlijkt, waardoor voor de eerste keer in de geschiedenis van het EOF alle beschikbare middelen werden vastgelegd voor de inwerkingtreding van het volgende EOF. In 2007 bedroeg het totaal aan vastleggingen **3,636 miljard euro**, inclusief de bedragen die werden vrijgemaakt en opnieuw toegewezen. Hiermee werd de doelstelling van **3,450 miljard euro** overschreden.

Contracten

In 2007 werd **3,816 miljard euro** aan contracten besteed, waarmee de doelstelling van **3,500 miljard euro** aanzienlijk werd overschreden. Dit betekent een nieuw record voor het EOF, dat voortvloeit uit de inspanningen om de uitvoering te versnellen.

Op grond van de EuropeAid-indicatoren werden de volgende streefcijfers voor de gunning van EOF-contracten vastgesteld:

% aanbesteed	Doel voor 2007	Situatie op 31.12.2007
vastleggingen 2003	97 %	96 %
vastleggingen 2004	95 %	97 %
vastleggingen 2005	80 %	72 %
vastleggingen 2006	59 %	65 %
vastleggingen 2007	27 %	30 %

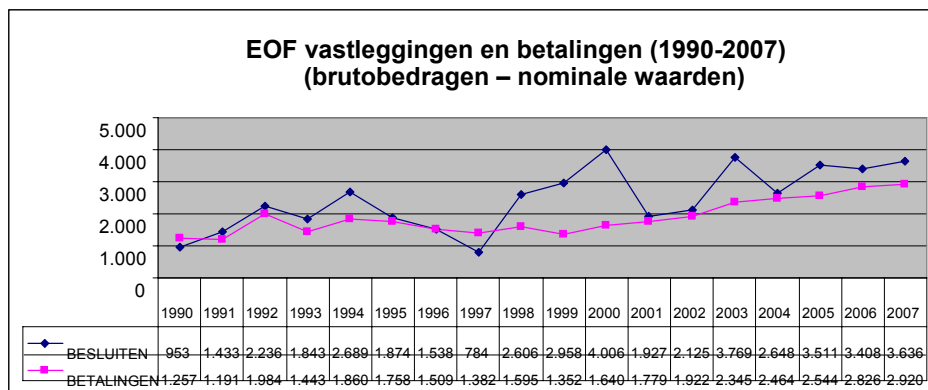
Om de aanbestedingen te versnellen werd in het Financieel Reglement van het negende EOF⁸ de "D+3"-regel ingesteld: binnen drie jaar na het desbetreffende financieringsbesluit van de Commissie moeten individuele juridische contracten worden gesloten. Bovenstaande tabel weerspiegelt deze situatie: de resterende individuele verbintenissen voor 2003 en 2004 hebben vooral betrekking op middelen die zijn gereserveerd voor boekhoudkundige controles en eindevaluaties of onvoorziene kosten.

Betalingen

De EOF-betalingen bedroegen **2,920 miljard euro**, het hoogste bedrag in de geschiedenis van het EOF (ter vergelijking: 2,826 miljard euro in 2006, 2,544 miljard euro in 2005).

De aanvankelijke doelstelling voor 2007 met betrekking tot de betalingen (**3,136 miljard euro**) werd verlaagd tot **3,005 miljard euro** in het kader van de mededeling aan de Raad van oktober, onder andere vanwege het feit dat geplande betalingen, zoals de 100 miljoen euro voor het HIPC en de 40 miljoen euro voor het Infrastructuurtrustfonds, uitgesteld werden tot 2008 als gevolg van de vertraging met betrekking tot de voorwaarden voor uitbetaling en het verwachte kastekort aan het eind van het jaar. Uiteindelijk bedroegen de betalingen 2,920 miljard euro. Dit bedrag zou nog 200 miljoen euro hoger zijn geweest als er geen kastekort was geweest.

Sinds 1990 zijn zowel de algemene vastleggingen als de betalingen gestaag toegenomen, hetgeen wijst op een snellere tenuitvoerlegging: Since 1990, both global commitments and payments have risen steadily, reflecting faster implementation:

– - *RAL* stabiel houden, met speciale aandacht voor contracten en oude en sluimerende vastleggingen

5.2.1. *Stabiel houden van de RAL*

Onbestede vastleggingen (of "RAL" = reste à liquider) moeten worden uitgegeven overeenkomstig de regels voor goed financieel beheer. De Commissie ziet nauwlettend toe op de totale RAL.

⁸ PB L 83 van 1.4.2003, blz. 1.

In 2007 nam de RAL toe van 10,281 miljard euro tot 10,579 miljard euro (+ 2,9%). De toename van de RAL ten opzichte van 1 januari 2007 kan als volgt worden verklaard:

RAL op 1 januari 2007	10 281
+ totaal nieuwe vastleggingen in 2007	3 636
- vrijmakingen	464
- betalingen 2007	2 920
+ invorderingsopdrachten	45
RAL op 31 december 2007	10 579

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel, kan de toename van de totale RAL grotendeels worden verklaard door de grote omvang van de vastleggingen in 2007 (vanwege het aflopen van de uitdovingsclausule eind 2007).

- Bijzondere aandacht voor de tenuitvoerlegging van "oude" en "sluimerende" vastleggingen

De inspanningen van de voorgaande jaren om de uitvoering te versnellen blijven vruchten afwerpen.

Zo daalde de tijd die nodig is om een project uit te voeren (gemeten op basis van de RAL tegenover de jaarlijkse betalingen) tussen 2001 en 2007 met meer dan 25%:

2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
4,96	4,5	4,2	4,0	4,1	3,6	3,6

In haar streven om de totale RAL te stabiliseren ziet de Commissie nauwlettend toe op oude en sluimerende RAL, zoals hieronder gedefinieerd:

Indicator		Waarde (in miljoen euro)			Toelichting
Naam	Definitie	31.12.06	31.12.07		
			Streef-cijfer	Feite-lijk	
Oude RAL	Middelen langer dan vijf jaar geleden vastgelegd, nog onbesteed	822	860	903	De doelstelling met betrekking tot de oude RAL is vrijwel gehaald.
Sluimerende RAL	Vastgelegde middelen, maar de afgelopen twee jaar zonder contract en niet besteed	276	250	100	De sluimerende RAL namen in 2007 met meer dan 60% af.

Eind 2006 bedroeg de som van de oude en de sluimerende RAL 1,098 miljard euro. Eind 2007 was dit afgenomen tot 1,003 miljard euro, een daling van ongeveer 10%.

Er is een bijzondere inspanning gedaan om alle nog resterende, overbodig geworden vastleggingen vrij te maken en voor eind 2007 opnieuw toe te wijzen. In dit verband

had de Commissie voor eind maart 2007 een streefcijfer voor de vrijmakingen vastgesteld. Deze ambitieuze doelstelling werd overschreden.

In de volgende tabel zijn de resultaten voor 2006 en 2007 weergegeven.

Tabel 8: EOF-vrijmakingen, 1.1.2006-31.3.2007				
Indicator	Definitie	Bedrag (in miljoen euro)		
		2006	2007	
			Streefcijfer (tot 31.3.2007)	Feitelijk (tot 31.3.2007)
Vrijmakingen	Middelen voordien vastgelegd maar niet besteed, vrijgemaakt voor nieuwe programma's	689	391	464

In de bijlagen 1 en 4 bij het werkdokument van de diensten van de Commissie is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de niet-bestede middelen sinds 2003, van de totaalbedragen van vrijmakingen en invorderopdrachten, en van de bruto en netto vastleggingen en betalingen.

5.2.2. *Gelijkmatige spreiding van vastleggingen over het jaar (om "overbelasting" aan het eind van het jaar te voorkomen)*

Ondanks de stijging van het aantal besluiten om de vastlegging van het negende EOF te voltooien, bedroeg de totale omvang van de EOF-vastleggingen voor eind september 58%, evenals het jaar ervoor.

5.2.3. *Stabex*⁹

In 2007 heeft de Commissie het Stabex-actieplan verder uitgevoerd, wat inhoudt dat nieuwe stelsels van wederzijdse verplichtingen werden goedgekeurd, dat resterende middelen worden gemobiliseerd en toegewezen aan nieuwe programma's, die zijn aangepast aan de huidige behoeften. Gestreefd wordt naar goedkeuring van alle stelsels van wederzijdse verplichtingen eind 2008. In onderstaande tabel wordt een voorlopig overzicht gegeven van de stand van zaken op 31 december 2007 met betrekking tot de door de Commissie beheerde Stabex-middelen.

Tabel 9: Stabex - situatie 2006-2007 (in euro's)		
	2006	2007
Totaal beschikbare middelen (overdrachtsovereenkomsten + rente)	2 703 475 370	2 741 845 131
Ondertekende stelsels van wederzijdse verplichtingen	2 546 769 644	2 656 264 965
Middelen waarvoor nog stelsels van wederzijdse verplichtingen moeten worden ondertekend (voor 31.12.2008)	156 708 847	85 580 166
Gemobiliseerde middelen	2 065 612 214	2 154 826 786
Garantierekeningen (uit te betalen voor 31.12.2010)	191 602 109	99 609 288

Op grond van artikel 212 van de vierde Overeenkomst van Lomé moeten de nationale ordonnateurs van de ACS-landen die in aanmerking komen voor Stabex-middelen jaarlijks een verslag indienen over het financiële beheer van deze fondsen.

⁹ Stabex was een financieel instrument in het kader van de Overeenkomst van Lomé (artikelen 186-212) om de instabiliteit van de exportopbrengsten van de ACS-landen te verhelpen. De Overeenkomst van Cotonou verving Stabex door een nieuw instrument, Flex.

Op het moment dat de laatste hand werd gelegd aan dit verslag, waren sommige van deze verslagen over 2007 nog niet binnen. Zodra alle informatie is ontvangen en geanalyseerd zal een meer gedetailleerd verslag worden opgesteld over de uitvoering van Stabex in 2007.

5.3. Operaties met andere donoren coördineren en harmoniseren

– Sectorale concentratie van het EOF

In 2007 werden de EOF-middelen aan de volgende sectoren besteed:

Sector	Vastleggingen		Betalingen	
	miljoen euro	% totaal	miljoen euro	% totaal
Onderwijs, gezondheid, water, sanitaire basisvoorzieningen	1 247	36%	852	31%
Transport, communicatie, energie	751	22%	799	28%
Landbouw, visserij, handel, industrie, toerisme	373	11%	274	10%
Milieu, andere diagonale kwesties	324	9%	156	5%
Grondstoffen en algemene programmasteun (**)	461	13%	557	19%
Schuldverlichting	23	1%	-	0%
Andere, inclusief wederopbouw	261	7%	134	5%
Administratieve kosten	50	1%	61	2%
Totaal	3 489	100%	2 833	100%

* Voorlopige cijfers

Bilaterale en multilaterale ODA- en OA-stromen

Exclusief de Vredesfaciliteit: vastleggingen 147 miljoen euro; betalingen 86 miljoen euro

** Grondstoffen en algemene programmasteun

	Vastleggingen (miljoen euro)	% totaal	Betalingen (miljoen euro)	% totaal
Algemene begrotingssteun	415	12%	455	16%
Programma's voor voedselhulp/voedselzekerheid en Stabex	46	1%	136	4%
Totaal	461	13%	557 ¹⁰	19%

– Financiering via internationale organisaties

In 2007 bedroegen de contracten met organisaties van de VN en de Wereldbank 432 miljoen euro (11,3% van de totale contracten). Dit percentage is in de periode 2005-2007 stabiel gebleven.

In 2007 heeft de Commissie de volgende overeenkomsten gesloten:

- 226 miljoen euro met de Wereldbank, waarvan 150 miljoen euro voor de bescherming van basisdiensten in Ethiopië, waaronder basisdiensten op het gebied van primair en secundair onderwijs, gezondheidszorg, landbouw, natuurlijke

¹⁰ Dit bedrag is inclusief Stabex en voedselhulp, maar exclusief verliescompensatie, schuldverlichting en noodhulp, in tegenstelling tot het in tabel 4 vermelde cijfer voor de betalingen (455).

hulpbronnen en water door regionale overheden, waarbij de transparantie en verantwoordingsplicht werden bevorderd en verdiept;

- 205 miljoen euro met VN-organisaties, met name 71,5 miljoen euro met Unicef, 47,6 miljoen euro met het UNDP en 11,7 miljoen euro met de FAO.

Begin 2007 werden samen met de VN-organisaties gemeenschappelijke richtsnoeren vastgesteld voor de verslaglegging over lopende overeenkomsten.

In bijlage 5 bij het werkdocument van de diensten van de Commissie is een gedetailleerd overzicht opgenomen van de contracten van 2007 en de betalingen die nog moeten worden verricht aan de verschillende organisaties van de VN en de Wereldbank.

5.4. Doeltreffende controle en verantwoordingsplicht verzekeren

– *Nauwgezet toezicht op transacties aan de hand van steekproeven*

Bij de controles door EuropeAid wordt uitgegaan van de Financiële Reglementen die van toepassing zijn op de begroting en het EOF. Gestreefd wordt naar een evenwichtig controlesysteem waarmee wordt voldaan aan de doelstellingen met betrekking tot rechtsgeldigheid, regelmatigheid en goed financieel beheer. Op de rechtmatigheid en regelmatigheid wordt in de eerste plaats toegezien door elke transactie te controleren voordat zij wordt goedgekeurd. Controles vooraf zijn belangrijk omdat zo fouten worden voorkomen en er minder correcties achteraf hoeven plaats te vinden. Zowel de financiële als de operationele aspecten van de transactie worden gecontroleerd.

Deze primaire controle wordt aangevuld met controles achteraf en met aanvullende boekhoudkundige controles.

Het systeem van controles achteraf is in 2005 ingrijpend gewijzigd en in 2006 methodologisch verfijnd. In 2007 werd het systeem niet verder gewijzigd, maar werden de eerdere wijzigingen geconsolideerd.

Er wordt naar gestreefd 1% van de transacties van EuropeAid (betalingen, invorderingen en voorfinancieringen, zowel uit hoofde van het EOF als uit de begroting) achteraf te controleren. Daarbij is een minimumaantal te controleren transacties vastgesteld. Elke transactie wordt gecontroleerd op systeemgebonden problemen en op financiële fouten waardoor te veel of te weinig zou worden betaald, gevorderd of verrekend.

Van de 18 718 transacties voor een totaalbedrag van 961 027 683 euro werden er 142 (0,75% van het totaal) geselecteerd voor controle, die naar verwachting eind april 2008 zal worden afgerond. Het aantal fouten lijkt relatief laag te zijn en zonder grote financiële gevolgen.

	Aantal transacties	% totaalaantal transacties
Totaal aantal transacties	18 718	100%
Transacties waarvoor controles zijn gepland	142	0,75%
- afgewerkte controles (transacties jan-okt 2007)	119	0,63%

- eind april 2008 af te werken controles (transacties juli-dec 2007)	23	0,12%
--	----	-------

Daarnaast heeft de Commissie:

- controles achteraf uitgevoerd voor 26 transacties die door de nationale ordonnateur werden uitgevoerd ondanks de bezwaren van de financieel controleur. Elf transacties betroffen betalingen, de rest overeenkomsten of aanbestedingen. In 2007 is minder vaak dan in 2006 gebruikgemaakt van de uitzonderingsprocedure (39 transacties);
- transacties en interne controles ter plaatse gecontroleerd in drie ACS-delegaties die door een risicoanalyse waren aangewezen. Dit jaar wordt het reglement van deze delegaties herzien om het beter af te stemmen op de regels bij de diensten in Brussel. Normaal gezien worden vier controlemissies georganiseerd. In 2007 werden drie van de vier geplande missies uitgevoerd, in Angola, de Democratische Republiek Congo en Guinee-Bissau.

– Jaarlijkse auditplannen

Het jaarlijkse auditplan wordt opgesteld op basis van een risicobeoordeling en wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de betrokken diensten, in Brussel en bij de delegaties. Het doel hiervan is een tweede controlelaag in te stellen als aanvulling op de verplichte boekhoudkundige controles. Deze audits worden daarom volledig geïntegreerd in de hele projectbeheerscyclus.

Met het oog op de versterking van het centrale toezicht op de auditactiviteiten analyseert EuropeAid de verslagen over de audits van het auditplan van dat jaar. De belangrijkste conclusies over 2007 luiden dat de fondsen in het algemeen besteed zijn volgens de voorwaarden van de overeenkomsten en dat dankzij interne controles fouten, onregelmatigheden en fraude werden voorkomen of opgespoord.

Aangezien de auditverslagen aanzienlijk verschilden, was het moeilijk ze onderling te vergelijken. Dankzij de door EuropeAid in september 2007 gepubliceerde gestandaardiseerde taakomschrijving zal een einde komen aan deze variatie (aangezien de doelstellingen en uit te voeren taken gedetailleerd worden beschreven). De kwaliteit van de verslagen zal verbeteren en ze zullen beter vergelijkbaar zijn omdat ze op dezelfde leest zijn geschoeid.

– Eerbiediging van de vier pijlers

Voor de Wereldbank en twaalf VN-organisaties (UNDP, WHO, FAO, UNHCR UNFPA, WFP, UNMAS, UNCTAD, UNRWA, UNICEF, IFAD en UNOPS) en voor andere internationale organisaties, waaronder regionale ACS-organisaties, is geanalyseerd of ze voldoen aan internationaal erkende normen. De analyses van de VN beslaan ruim 97% van de EuropeAid-bijdragen aan deze organisaties, die de FAFA hebben ondertekend.

De resultaten van deze analyse zijn bevredigend: alle organisaties voldoen doorgaans aan de normen voor de vier criteria van artikel 53, lid d, van het Financieel Reglement voor de algemene begroting (verslaglegging, audit, interne controle, aanbesteding). Wanneer uit de analyse bleek dat de regionale ACS-

organisaties niet volledig aan de normen voldeden, werden de overeenkomsten met deze organisaties voorafgaand aan de ondertekening gewijzigd.

5.5. Een actief personeelsbeleid voeren en de interne processen verbeteren

– Een actief personeelsbeleid voeren

Op grond van de evaluatie van de werkbelasting binnen AIDCO konden in 2007 elf extra arbeidscontractanten in Brussel worden aangeworven. Hoewel de personeelskrapte hierdoor afnam, is de werkbelasting per ambtenaar binnen directoraat C nog steeds hoog. De personele middelen van de delegaties in de ACS-staten bleven beperkt.

Tabel 12: Vacante posten bij EuropeAid: ACS-directoraat Brussel en ACS-delegaties, 2006-2007			
Vestigingsplaats	Personeelstype	Vacant per jaareinde	
		2006	2007
ACS-delegaties	Ambtenaren	7%	4%
	Ander personeel	9%	10%
Brussel (ACS-directoraat)	Ambtenaren	0%	2,6%
	Ander personeel	1%	4,4%

Hoge vacaturepercentages aan het eind van het jaar zijn doorgaans tijdelijk en worden veroorzaakt door lopende aanwervingsprocedures.

– Verdere ontwikkeling van informatiesystemen en verbetering van boekhoudsystemen

Om de aanhoudende problemen in verband met de integratie van het EOF in CRIS en ABAC aan te pakken, is een speciaal actieplan opgesteld waarmee deze operatie begin 2009 haar beslag moet krijgen. De ontwikkeling van alle modules wordt versneld, er worden cursussen georganiseerd en het volledige systeem zal naar verwachting spoedig na de afronding van de rekeningen over 2008 operationeel zijn.